

Bryssel, 16. joulukuuta 2024
(OR. en)

16901/24

DEVGEN 206
RELEX 1604
ALIM 19
COHAFA 87
ACP 134
COAFR 442
COEST 743
SUSTDEV 131
GLOBAL GATEWAY 42
FAO 50

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 16. joulukuuta 2024

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 15264/24

Asia: Team Euroopan maailman ruoka- ja ravitsemusturvalle antaman tuen
lisääminen
– Neuvoston päätelmät (16. joulukuuta 2024)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 4070. istunnossaan 16. joulukuuta 2024
hyväksymät neuvoston päätelmät Team Euroopan maailman ruoka- ja ravitsemusturvalle antaman
tuen lisäämisestä.

Neuvoston päätelmät Team European maailman ruoka- ja ravitsemusturvalle antaman tuen lisäämisestä

Neuvosto palauttaa mieleen päätelmänsä vuoden 2022 Team Europe -toimista, jotka perustuvat solidaarisuuteen, kestävään tuotantoon, häiriönsietokykyyn ja elintarvikejärjestelmien muutokseen, kaupan helpottamiseen ja tehokkaaseen monenvälisyyteen. Globaali ruokaturva heikkenee edelleen. Sen vuoksi neuvosto vahvistaa, että on edelleen sitouduttava tukemaan maailman ruoka- ja ravitsemusturvaa sekä vahvistamaan ja tehostamaan edistymistä neljän toimintapilarin aloilla.

GEOPOLIITTINEN TILANNE

1. Neuvosto on edelleen syvästi huolissaan ennennäkemättömän puutteellisesta ruokaturvasta, joka vaikuttaa haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin kaikkialla maailmassa. Maailmanlaajuisessa raportissa elintarvikekriiseistä (Global Report on Food Crises) ja raportissa ruokaturva- ja ravitsemustilanteesta maailmassa (State of Food Security and Nutrition in the World, SOFI) mainitaan konfliktien pahentaman turvattomuuden perimmäiset syyt (köyhyys ja eriarvoisuus) yhtenä ruokaturvan heikkenemisen pääasiallisista tekijöistä. Neuvosto toteaa, että akuutisti heikentynyt ruokaturva on usein seurausta paitsi aseellisista konflikteista, myös talouden häiriöiden ja taustalla olevan köyhyiden välisestä vuorovaikutuksesta, rakenteellisista heikkouksista ja muista ilmastomuutokseen, luontokatoon ja äärimmäisiin sääoloihin liittyvistä haavoittuvuusnäkökohdista.
2. Globaali ruokaturva on muuttunut yhä geopoliittisemmaksi, ja elintarvikkeita käytetään aseena. Neuvosto pyytää komissiota, korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita edistämään kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista, sen loukkauksista vastuuseen saattamista ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2417, jossa tuomitaan nälänhädän käyttö sodankäynnin välineenä, järjestelmällistä täytäntöönpanoa. Neuvosto muistuttaa, että siviilien nälänhädän tahallinen käyttö ja humanitaarisen avun toimittamisen laiton epääminen sekä siviilien perustarpeiden täyttämisen estäminen sodankäynnin välineenä on Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön mukainen sotarikos.

3. Neuvosto tuomitsee Venäjän perusteettoman, ilman edeltävää provokaatiota toteuttaman ja laittoman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan, mukaan lukien Venäjän harjoittama elintarvikkeiden käyttäminen aseena, Ukrainan maatalousinfrastruktuurin sekä viljasatamien, varastointi- ja vientitilojen tahallinen tuhoaminen, ukrainalaista viljaa kuljettaviin kauppaluksiin kohdistuvat hyökkäykset sekä maamiinojen ja muiden sodan räjähtämättömien jäänteiden laajamittainen käyttö. Tämä vaikuttaa kielteisesti elintarviketuotantoon ja -huoltoon ja aiheuttaa dramaattisia seurauksia haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille kaikkialla maailmassa, erityisesti hintojen epävakautta sekä elintarviketuotannon ja -huollon vakavia häiriöitä. Neuvosto toteaa, että tilanteesta kärsivät eniten vähiten kehittyneet ja hauraimmat maat, maat, jotka ovat erittäin riippuvaisia erityisesti sellaisesta elintarviketuotannosta ja elintarvikkeiden tuonnista, johon Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa, sekä maat, joita ilmastonmuutos eniten koettelee.
4. Neuvosto kiittää Ukrainaa sen sitoutumisesta globaaliin ruokaturvaan, mukaan lukien pyrkimykset varmistaa, että elintarvikkeet pääsevät maailmanmarkkinoille, sekä Viljaa Ukrainasta -ohjelma. Neuvosto palauttaa mieleen Ukrainan rauhanhuippukokouksessa kesäkuussa 2024 hyväksytyn yhteisen julkilausuman ruoka- ja ravitsemusturvaa koskevan ulottuvuuden ja antaa tunnustusta ruokaturvaa koskeville lisäsitoumuksille, joiden tarkoituksena on pitää yllä Ukrainan vilja- ja maataloustuotteiden pääsyä maailmanmarkkinoille. Neuvosto korostaa, että on tärkeää torjua Venäjän harjoittamaa tiedon vääristelyä ja häirintää, mukaan lukien disinformaatio ja vakautta horjuttavat toimet, jotka haittaavat ruoka- ja ravitsemusturvaa edistäviä pyrkimyksiä. Neuvosto toteaa myös, että on kiireellisesti raivattava miinat Ukrainan maatalousmaasta ja tuettava Ukrainan maatalous- ja elintarvikejärjestelmien kehittämistä, jotta voidaan tukea kohtuuhintaisia ja helposti saatavilla olevia elintarvikkeita maailman haavoittuvimmassa asemassa oleville maille.
5. Viimeisimmässä elintarviketurvaa uhkaavien tilanteiden luokittelussa (IPC) korostetaan, että tietyillä alueilla on vakavia elintarvikekriisejä ja huomattava osa niiden väestöstä kärsii akuutista puutteellisesta ruokaturvasta ja aliravitsemuksesta ja on nälänhädän vaarassa.
6. Konfliktien ja vihostuuksien kärjistyminen Gazassa 7. päivästä lokakuuta 2023 on aiheuttanut laajamittaisen humanitaarisen kriisin, johon liittyy katastrofaalisia ruoka- ja ravitsemusturvan puutteita, kuten IPC-raportissa osoitetaan. Neuvosto vaatii välitöntä tulitaukoa, kaikkien panttivankien vapauttamista ehdoitta sekä humanitaarisen avun täysimääräistä, nopeaa, turvallista ja esteetöntä pääsyä apua tarvitsevien palestiinalaisten tarpeisiin vastaamiseksi. Tässä yhteydessä painotamme YK:n ja sen järjestöjen keskeistä roolia ja erityisesti palestiinalaispakolaisten avustusjärjestön UNRWA:n olennaisen tärkeää roolia siviiliväestön tukijana Gazassa ja koko alueella.

7. Sudanin konflikti on aiheuttanut yhden vakavimmista nälkäkriiseistä, ja osassa maata on nälänhätä (IPC-luokka 5), kuten viimeisimmässä IPC-raportissa vahvistetaan. Noin 6 miljoonaa ihmistä kärsii hälyttävän huonosta ruokaturvasta (IPC-luokka 4), ja akuutin aliravitsemuksen taso on kriittisen korkea. Neuvosto vaatii välitöntä tulitaukoa ja korostaa, että ihmishenkiä pelastava elintarvikeapu ja humanitaariset operaatiot on toteutettava viipymättä ilman byrokraattisia ja hallinnollisia esteitä, jotta estetään nälänhädän kärjistyminen entisestään ja lukemattomien ihmishenkien menetykset.
8. Neuvosto toistaa, että on ratkaisevan tärkeää vahvistaa humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamaa kokonaisuutta koskevaa toimintatapaa puutteellisen ruokaturvan ehkäisemisessä ja siihen reagoinnissa. Tämä on olennaisen tärkeää elintarvike- ja ravitsemuskriisien kierteen katkaisemisen kannalta, erityisesti hauraissa ja konflikteista kärsivissä tilanteissa. Tällä toimintatavalla olisi varmistettava tehokkaat avustusmekanismit avuntarpeen aikana, mutta sillä olisi myös edistettävä pitkän aikavälin ruokaturvan rakentamista ja kestävien elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyvyn ja toimivuuden ylläpitämistä ja kehittämistä, annettava paikallisväestölle mahdollisuus turvata toimeentulo, vahvistettava rauhanomaisia ja osallistavia yhteisöjä sekä mukautettava maatalous- ja elintarvikejärjestelmiä ilmastonmuutokseen.
9. Neuvosto on sitoutunut varmistamaan, että ruoka- ja ravitsemusturvaa koskevat EU:n sisäiset ja ulkoiset politiikat ovat johdonmukaisia ja toisiinsa kytkettyjä. Tässä yhteydessä neuvosto kehottaa vahvistamaan yhteydenpitoa kumppaneihin, jotta voidaan siirtyä yhteistyössä kohti kestäviä elintarvikejärjestelmiä YK:n elintarvikejärjestelmiä käsitelleen huippukokouksen kansallisten kehityspolkujen mukaisesti ja vastata niiden kumppaneiden huolenaiheisiin, joihin EU:n lainsäädäntö vaikuttaa.

SOLIDAARISUUS

10. Neuvosto palauttaa mieleen humanitaarisen avun rahoitusvajeen korjaamisesta annetut neuvoston päätelmät¹ ja toistaa, että on edelleen aktiivisesti pyrittävä tehostamaan toimia humanitaarisen avun rahoitusvajeen korjaamiseksi. Puutteellisen ruoka- ja ravitsemusturvan vallitessa tällaiset toimet auttavat varmistamaan ihmishenkiä pelastavan elintarvikeavun humanitaaristen periaatteiden mukaisesti ja helpottamaan siirtymistä kestäviin, häiriönsietokykyisiin ja osallistaviin elintarvikejärjestelmiin humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamaa kokonaisuutta koskevan toimintatavan mukaisesti. Neuvosto vahvistaa, että EU on yhteisesti sitoutunut osoittamaan vähintään 0,7 prosenttia yhteenlasketusta BKTL:stä julkiseen kehitysapuun vuoteen 2030 mennessä, ja kannustaa jäsenvaltioita jatkamaan toimia humanitaarisen avun rahoitusvajeen täyttämiseksi.

¹ Asiak. 9598/23.

11. Humanitaarisen avun saanti sitä tarvitseville on edelleen ratkaisevan tärkeää globaalin ruokaturvan parantamisen ja nälän poistamisen kannalta. Neuvosto vahvistaa, että kaikilla aseellisten konfliktien osapuolilla on kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla velvollisuus sallia humanitaarisen avun ja elintarvikehäätävun turvallinen, nopea, ehdoton ja esteetön pääsy sitä tarvitseville siviileille ja helpotettava sitä, myös akuutin puutteellisen ruokaturvan tilanteissa. Siviilien ja siviili-infrastruktuurin suojelun varmistaminen on keskeisessä asemassa nälänhädän ehkäisemisen ja vähentämisen kannalta.
12. Neuvosto panee merkille humanitaaristen työntekijöiden poikkeukselliset ponnistelut ja panee tyytyväisenä merkille YK:n järjestöjen, kansainvälisten ja paikallisten kansalaisjärjestöjen, Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisen liikkeen ja muiden kumppaneiden antaman hätätilanteen tuen konfliktien, poliittisen väkivallan, luonnonkatastrofien ja ilmastohäiriöiden yhteydessä ja kehottaa niitä jatkamaan tuen antamista ja pyrkimään synergiaan käytännön vaikutusten aikaansaamiseksi.
13. Neuvosto korostaa tarvetta lisätä nopeasti humanitaarisen avun tehokkuutta ja tuloksellisuutta muun muassa ennakoivien toimien kaltaisten innovatiivisten toimintatapojen avulla. Tämä olisi toteutettava muun muassa parantamalla kohdentamiskäytäntöjä, perimmäisten syiden arviointia, reagointivalmiuksia ja kohdennettuja ratkaisuja, mukaan lukien käteissiirrot, jotka ovat elintarvikeavun suositeltavin toimintatapa niiden kustannustehokkuuden vuoksi. Tarvittaessa käteisavustukset olisi myös yhdistettävä asiaankuuluvaan sosiaalisen suojelun järjestelmään, jota kehitysyhteistyön toimijat tukevat. Kehitysyhteistyön toimijoiden olisi mahdollisuuksien mukaan täydennettävä humanitaarista toimintaa pitkän aikavälin kehitysaloitteilla, myös valmiuksien kehittämistoimenpiteillä, joilla vahvistetaan häiriönsietokykyä. Katastrofivalmius, ennakoivat toimet ja ennakkovaroitukset sekä häiriönsietokyvyn kehittäminen ovat ratkaisevan tärkeitä yhteisöjen ruoka- ja ravitsemusturvan suojelemisen sekä ihmishenkien ja elinkeinojen pelastamisen kannalta.
14. Neuvosto muistuttaa, että sosiaalisen suojelun ohjelmat, erityisesti sosiaaliset turvaverkot, jotka tarjoavat moneen tarkoitukseen suunnattua käteisapua, kouluruokaohjelmat ja ravitsemusnäkökohdat huomioon ottava sosiaalinen suojelu, ovat ensiarvoisen tärkeitä välineitä, joilla parannetaan tilanteen koetteleman väestön selviytymiskykyä ja lievennetään häiriöiden kielteisiä vaikutuksia, mukaan lukien ajanjaksot, jolloin ruoka- ja ravitsemusturva on puutteellista. Neuvosto korostaa tarvetta yhdistää mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan humanitaarinen käteisapu nykyisiin sosiaalisen suojelun järjestelmiin, jotta saadaan aikaan pitkäkestoisempia vaikutuksia, ja laajentaa tukea tällaisille järjestelmille, mukaan lukien häiriöihin reagoivien sosiaalisen suojelun ohjelmien edistäminen, samalla kun varmistetaan kansallinen omavastuu ja selkeät irtautumis- ja luovutusstrategiat.

15. Neuvosto toteaa, että nykyisiä rahoitusmekanismeja, kuten avustuksia, takauksia, edullisia lainoja, yhteisrahoitusta ja sekarahoitusta ja vakuutuksia, on mukautettava, ja kannustaa ottamaan käyttöön kotimaisia resursseja ja yksityistä pääomaa, jotta voidaan tukea paremmin ruoka- ja ravitsemusturvaa koskevia aloitteita matalan tulotason maissa, epävakaisissa tilanteissa ja pitkittyneissä humanitaarisissa kriiseissä sekä varmistaa rahoituksen parempi saatavuus paikallistasolla ja haavoittuvassa tai syrjäytyneessä asemassa oleville henkilöille.
16. Neuvosto toteaa, että puutteellinen ruoka- ja ravitsemusturva vaikuttaa suhteettomasti naisiin ja tyttöihin, mikä ylläpitää aliravitsemuksen kierrettä, pahentaa haitallisia terveysvaikutuksia ja lisää konflikteihin liittyvän seksuaalisen väkivallan riskiä. Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut naisten ja tyttöjen oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseen sekä naisten vaikutusvallan vahvistamiseen ensisijaisena tavoitteena kaikilla toiminta-aloilla. Neuvosto kehottaa komissiota puuttumaan puutteellisen ruokaturvan sukupuoliulottuvuuteen ottamalla käyttöön muutosvoimaisia toimintatapoja, joilla puututaan sukupuolten eriarvoisuuden perimmäisiin syihin, kiinnittäen erityistä huomiota intersektionaaliseen syrjintään. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että Maailman ruokaturvakomitea on hyväksynyt sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten vaikutusvallan lisäämistä koskevat vapaaehtoiset suuntaviivat, mutta on edelleen sitoutunut uuteen kehityspolitiikkaa koskevaan eurooppalaiseen konsensukseen. Neuvosto kehottaa myös parantamaan puutteellisen ruokaturvan sukupuolen mukaan määräytyvien vaikutusten analysointia, käsitystä niistä ja niihin reagointia, ja sitä varten on keskeisen tärkeää tarjota sukupuolen, iän ja vamman mukaan eriteltyjä tietoja.
17. EU ja sen jäsenvaltiot osallistuvat edelleen kansainvälisiin aloitteisiin, joilla pyritään auttamaan globaaleja kumppaneita makrotalouden vakauden ja tarvittaessa velanhoidon, hallinnon ja rakenneuudistusten alalla sekä kotimaisen elintarvikkeiden hintainflaation hillitsemiseksi. Tähän sisältyy G20-maiden ja Pariisin klubin yhteisen velanhoitokehyksen täytäntöönpano, jossa mennään pidemmälle kuin velanhoidon keskeyttämistä koskevassa aloitteessa. EU tekee yhteistyötä IMF:n ja Maailmanpankkiryhmän kaltaisten kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa. Neuvosto on tyytyväinen erityisesti Maailmanpankkiryhmän ruoka- ja ravitsemusturvaa koskevaan maailmanlaajuisen haasteiden ohjelmaan ja kehottaa Kansainvälistä kehitysjärjestöä täydentämään sitä kunnianhimoisella lisärahoituksella, mikä hyödyttäisi myös ruoka- ja ravitsemusturvaa.

TUOTANTO

18. Neuvosto korostaa, että ruokaturvan saavuttamiseksi tarvitaan kestävää maatalous- ja elintarvikejärjestelmien muutosta, mukaan lukien helposti saatavilla olevat ja häiriönsietokykyiset siemenjärjestelmät, joissa otetaan huomioon taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys. Tällä muutoksella olisi puututtava edelleen rakenteellisiin ongelmiin, kuten luonnonvarojen vähenemiseen, maahan, valtameriin ja sisävesiin kohdistuvan paineen lisääntymiseen, luontokatoon, veden niukkuuteen, maaperän huonontumisen ja ruokahävikin lisääntymiseen sekä kasvavaan epävakauteen ja eriarvoisuuteen. Ilmastomuutoksen vaikutukset, erityisesti pitkittynyt kuivuus, tuhoisat sademäärät ja tulvat, pahentavat näitä ongelmia ja vaikuttavat yhteisöjen selviytymiskykyyn, mikä pakottaa ihmisiä siirtymään kotiseudultaan ja lisää konflikteja ja yhteiskunnallisia levottomuuksia. Neuvosto tunnustaa myös maatalous- ja elintarvikejärjestelmien roolin ilmastomuutoksen yhteydessä ja kehottaa siksi edistämään ilmastokestäviä maatalouskäytäntöjä muun muassa ilmastorahoituksen avulla.
19. Pienviljelijät, perhe- ja omavaraisviljelijät, kalastus- ja vesiviljelyalan tuottajat sekä maatalousalan mikro- ja pk-yritykset ovat ratkaisevan tärkeitä paikallisen, alueellisen ja maailmanlaajuisen ruoka- ja ravitsemusturvan kannalta. Neuvosto toteaa, että on kiireellisesti toteutettava oikeudenmukainen siirtymä kestäviin, osallistaviin ja häiriönsietokykyisiin maailmanlaajuisiin maatalous- ja elintarvikejärjestelmiin, ja palauttaa mieleen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, Pellolta pöytään -strategian ja YK:n elintarvikejärjestelmää koskevan vuoden 2021 huippukokouksen kansalliset kehityspolut. Neuvosto sitoutuu kehittämään ja tukemaan monialaisia ja useita sidosryhmiä kattavia strategioita ja toimia, joilla luodaan tai vahvistetaan kestäviä, häiriönsietokykyisiä ja paikallisia maatalouden arvoketjuja, joilla autetaan maita vähentämään maailmanlaajuisen taloudellisten vaihtelujen vaikutusta kriittisten tuotantopanosten tuontiin ja joita tuetaan luonnonmukaisella maataloudella ja elintarvikkeiden jalostuksella sekä agroekologisilla käytännöillä ja muilla innovatiivisilla lähestymistavoilla.
20. Neuvosto palauttaa mieleen helmikuussa 2022 pidetyssä kuudennessa EU:n ja AU:n huippukokouksessa käydyt hedelmälliset keskustelut maataloudesta ja kestävästä kehityksestä sekä äskettäiset neuvottelut Malabon huippukokouksen jälkeisestä Afrikan maatalouden kokonaisvaltaisesta kehittämisohjelmasta (CAADP), joka on määrä saattaa päätökseen vuoden 2025 alussa Kampalassa. Neuvosto toteaa, että Afrikan ruoka- ja ravitsemusturvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Neuvosto tukee Afrikan unionia Kampalan kehityksen edistämisessä.

21. Neuvosto kehottaa lisäämään Team Europe -lähestymistavan puitteissa Global Gateway -investointeja, jotka kohdennetaan keskeisiin arvoketjuihin (mukaan lukien kuljetus ja varastointi kumppanimaissa) ja strategiaan käytäviin ja joilla edistetään ruoka- ja ravitsemusturvaa ja haavoittuvien maiden siirtymistä kestäviin, häiriönsietokykyisiin ja ravitseviin elintarvikejärjestelmiin. Nämä investoinnit edistävät tavoitetta saavuttaa kestävä kehityksen tavoite 2 ja muut Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteet ilman, että ketään jätetään jälkeen. Niissä olisi noudatettava kokonaisvaltaista toimintatapaa, jolla puututaan köyhyyteen ja sukupuolten epätasa-arvoon ja edistetään julkisen ja kansalaisyhteiskunnan sekä yksityisen sektorin osallistumista ja jossa otetaan huomioon kestävyys, skaalattavuus, osallistavuus ja kumppanuuksien keskeiset periaatteet. Lisäksi neuvosto kannattaa maatalous- ja elintarvikejärjestelmien käsittelyä kokonaisvaltaisesti, jotta voidaan lisätä paikallista tuotantoa ja parantaa siten ruoka- ja ravitsemusturvaa sekä häiriönsietokykyä.

KAUPPA

22. Neuvosto korostaa, että yleismaailmallinen, sääntöihin perustuva, avoin, syrjimätön ja tasapuolinen monenvälinen kauppajärjestelmä voi edistää merkittävästi maailmanlaajuisia kehitystä sekä ruoka- ja ravitsemusturvaa. Maataloustuotteiden maailmanlaajuisen kaupan toimivuuden kannalta neuvosto muistuttaa sellaisten tasavertaisten kumppanuuksien merkityksestä, joissa otetaan huomioon sekä EU:n että kumppanimaiden edut ja prioriteetit.
23. Neuvosto korostaa, että on tärkeää säilyttää avoimet kauppareitit, ja pitää valitettavina häiriöitä, jotka vaikuttavat kielteisesti maailmanlaajuiseen ruoka- ja ravitsemusturvaan. Neuvosto korostaa, että EU on sitoutunut tukemaan elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden maailmanlaajuisia kauppaa tarvittaessa erilaisilla kaupan tukitoimenpiteillä.
24. EU:n olisi edelleen investoitava alueellisiin yhteyksiin paikallisen ja maailmanlaajuisen ruoka- ja ravitsemusturvan tukemiseksi maataloustuotteiden ja välttämättömien tuotantopanosten viennin ja tuonnin kautta. Neuvosto korostaa, että EU jatkaa investointeja solidaarisuuskaistoihin, koska Venäjä uhkaa jatkuvasti Mustanmeren turvallisuutta ja vakautta, varmistamalla merenkulun vapauden ja parantamalla Ukrainan, EU:n ja maailmanmarkkinoiden välisiä yhteyksiä. Lisäksi neuvosto pitää valitettavana sitä, että Venäjä päätti yksipuolisesti vetäytyä Mustanmeren viljasopimuksesta 17. heinäkuuta 2023. EU:n olisi myös edelleen tuettava alueellisia taloudellisen yhdentymisen prosesseja muualla maailmassa, muun muassa Afrikan maanosan laajuisia vapaakauppasopimusta, jonka kannalta strategiset liikennekäytävät ovat tärkeitä.

25. Neuvosto vahvistaa kantansa perusteettomia vientirajoituksia vastaan ja sitoutuu lisäämään maailmanmarkkinoiden avoimuutta ja koordinoitua maatalousmarkkinoiden tietojärjestelmän (AMIS) avulla. Neuvosto korostaa olevansa sitoutunut säilyttämään maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden globaalin liikkuvuuden. Neuvosto muistuttaa, että EU:lla on ollut keskeinen rooli Ukrainan talouden ja maatalousalan ylläpitämisessä erityisesti perustamalla solidaarisuuskaistoja sekä keskeyttämällä Ukrainan ja Moldovan Euroopan unioniin suuntautuvan viennin tuontitullit ja kiintiöt (yksipuoliset kaupan toimenpiteet). Näiden kaupan tukitoimenpiteiden ansiosta Ukraina on voinut jatkaa maataloustuotteidensa vientiä. Neuvosto toteaa myös, että Ukrainan kyky turvata Ukrainan Mustanmeren merialuekäytävä helpotti palauttamaan kolmansiiin maihin ja nälästä kärsiviin maihin kohdistuvan viennin.

MONENVÄLISYYS

26. Neuvosto korostaa, että kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi on toteutettava merkittäviä toimia. Näiden haasteiden edessä EU pysyy toimintavalmiina, vastuullisena ja luotettavana globaalina toimijana. EU tukee kansainvälisen yhteisön yhteisiä toimia nälän poistamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Uusia pitkän aikavälin ratkaisuja ja investointeja häiriönsietokykyisiin elintarvikejärjestelmiin tarvitaan. Neuvosto suhtautuu myönteisesti myös tulevaisuussopimuksen elintarviketurvaa koskeviin määräyksiin. Nälän poistaminen ja ruoka- ja ravitsemusturvan parantaminen sekä ilmastokriisiin liittyvien tavoitteiden tehostaminen ovat sopimuksen keskeisiä toimia. Tässä mielessä neuvosto korostaa tarvetta ottaa käyttöön kestävä rahoitusta kaikista lähteistä, myös ei-perinteisiltä avunantajilta ja yksityiseltä sektorilta. Asiaa käsitellään Sevillassa Espanjassa 30. kesäkuuta – 3. heinäkuuta 2025 pidettävässä neljännessä kansainvälisessä kehitysrahoituskonferenssissa.

27. Neuvosto toistaa olevansa sitoutunut tehokkaaseen monenvälisyyteen ja korostaa, että Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sen kestävä kehityksen tavoitteiden, erityisesti nälän poistamista koskevan tavoitteen 2, täytäntöönpanoa on kiireesti nopeutettava, ja pyytää samalla komissiota, korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita vahvistamaan yhteistyötään keskeisten monenvälisen kumppaneiden ja kumppanimaiden kanssa monenvälisissä puitteissa. Näitä ovat asiaankuuluvat YK:n järjestöt, erityisesti Roomassa toimivat virastot, Maailman ruokaturvakomitea (CFS), AKT-järjestö, G7-ryhmä, G20-ryhmä ja WTO sekä kansainväliset rahoituslaitokset sekä päätoimipaikan että maan tasolla. Neuvosto kehottaa virtaviivaistamaan ja koordinoimaan paremmin maailmanlaajuisia ruoka- ja ravitsemusturvaa koskevia aloitteita tehokkaan monenvälisyyden lisäämiseksi, jotta voidaan puuttua puutteelliseen elintarviketurvaan ja aliravitsemukseen. Se kannustaa FAO:n, WFP:n, IFAD:n ja muiden YK:n järjestöjen sekä CFS:n väliseen yhteistyöhön ruoka- ja ravitsemusturvan sekä kestävien elintarvikejärjestelmien parantamiseksi ja tunnustaa Scaling Up Nutrition (SUN) -liikkeen roolin.
28. Neuvosto pitää tärkeänä ensinnäkin Pariisissa maaliskuussa 2025 järjestettävää kasvua edistävää ravitsemusta käsittelevää huippukokousta (N4G), jossa ravitsemus asetetaan kestävä kehityksen ohjelman keskiöön, ja toiseksi EU:n poliittista ja taloudellista johtoasemaa ravitsemustoimissa. Neuvosto tukee muun muassa seuraavien kaltaisten keskeisten aloitteiden oikea-aikaista täytäntöönpanoa: elintarvikejärjestelmiä käsittelevän YK:n huippukokouksen jatkotoimet ja sen tilannekatsaukset, globaali ruokaturva-allianssi, G7-ryhmän Apulian elintarvikejärjestelmiä koskeva aloite (AFSI) ja COP28-kokouksen julkilausuma kestävästä maataloudesta, kestävästä elintarvikejärjestelmistä ja ilmastotoimista, käynnissä oleva Sharm el-Sheihin yhteinen työohjelma ilmastotoimien toteuttamiseksi maatalouden ja ruoka- ja ravitsemusturvan alalla sekä biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus, aavikoitumisyleissopimus ja ilmastomuutossopimus.
29. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille maailmanlaajuisen nälän ja köyhyyden vastaisen allianssin käynnistämisen G20-ryhmässä ja suhtautuu myönteisesti sen mahdollisuuksiin täydentää nykyisiä maailmanlaajuisia rakenteita ruoka- ja ravitsemusturvan edistämiseksi, mukaan lukien Global Network Against Food Crises -verkosto ja sen julkaisema maailmanlaajuinen raportti elintarvikekriiseistä, ja kannattaa sen kehittämistä kattavaksi ruokaturvaa käsitteleväksi verkostoksi.

SEURAAVAT VAIHEET

30. Neuvosto vahvistaa neljän pilarin (solidaarisuus, tuotanto, kauppa ja monenvälisyys) mallin merkityksen. Neuvosto pyytää komission yksiköitä, EUH:ta ja jäsenvaltioita jatkamaan säännöllisiä päivityksiä ja raportointia globaalien elintarviketurvan parantamiseksi toteutettujen Team Europe -toimien, muun muassa konkreettisten lippulaivahankkeiden, yhteydessä käyttöön otetuista resursseista sekä korostaa luotettavien, oikea-aikaisten ja tarkkojen eriteltyjen tietojen tarvetta.
31. Neuvosto on sitoutunut jatkamaan toimiaan ruoka- ja ravitsemusturvan edistämiseksi Agenda 2030 -toimintaohjelman puitteissa ja tehostaa työtä puutteellisen elintarviketurvan ja aliravitsemuksen toisiinsa liittyviin perimmäisiin syihin puuttumiseksi kattavilla strategioilla, joilla edistetään inhimillistä kehitystä, talouden vakautta, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja konfliktien ehkäisyä sekä mukautetaan toimia humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamisessa puitteissa.
32. Jotta voidaan edistää operatiivista koordinointia ja yhteistyötä paikan päällä ja siten saavuttaa mahdollisimman suuri vaikutus pitkän aikavälin häiriönsietokykyiseen elintarviketurvaan, neuvosto kehottaa Team Europen jäseniä sovittamaan toimensa ja investointinsa niin, että niillä saavutetaan yhteisiä tuloksia. Neuvosto kehottaa Team Europen jäseniä myös toteuttamaan ennakoivia toimia ja katastrofiriskin vähentämisstrategioita mahdollisimman paljon ennakoitavalla, monivuotisella ja joustavalla rahoituksella, jonka avulla voidaan nopeasti laajentaa reagointia kiireellisiin tarpeisiin ja varmistaa toiminnan jatkuvuus laiminlyödyissä kriiseissä.
33. Neuvosto korostaa kiireellistä tarvetta edistää aktiivisesti maatalous- ja elintarvikejärjestelmien muutosta edistämällä kestäviä kulutus-, tuotanto- ja kauppakäytäntöjä, vähentämällä ruokahävikkiä, mukaan lukien tarvittaessa luonnonmukaisen maatalouden ja agroekologisten käytäntöjen mielekäs käyttö, sekä edistämällä luontomyönteistä, vettä älykkäästi käyttävää ja monipuolista kotimaista maataloustuotantoa kumppanimaissa.
34. Neuvosto kehottaa lisäämään tukea paikallisille elintarvikejärjestelmille, perheviljelijöille ja pienviljelijöille sekä maatalouden mikro- ja pk-yrityksille, jotka ovat keskeisiä toimijoita yhteisöjen ruoka- ja ravitsemusturvan vahvistamisessa pitkällä aikavälillä, muun muassa pyrkimällä puuttumaan sosioekonomiseen eriarvoisuuteen. Tällä tuella olisi edistettävä oikeudenmukaista toimeentuloa ja pääsyä yleisiin sosiaalisen suojelun järjestelmiin sekä helpotettava rahoitusta ja markkinoille pääsyä. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä naisten ja nuorten kohtaamiin rakenteellisiin haasteisiin puuttumiseen.

35. Neuvosto korostaa Global Gateway -strategian merkitystä häiriönsietokykyisten ja kestävien maatalouselintarvikkeiden ja vesialan arvoketjujen vahvistamisessa. Tähän sisältyvät investointialoitteet Global Gateway -strategian kumppanuuden viidellä keskeisellä osa-alueella kiinnittäen erityistä huomiota liikenne- ja varastointi-infrastruktuureihin, koulutukseen ja tutkimukseen sekä ilmastoystävällisiin ja energiatehokkaisiin arvoketjuihin tehtäviin investointeihin. Neuvosto toteaa, että Global Gateway -strategian ja maailmanlaajuisen ruoka- ja ravitsemusturvan välisestä vuorovaikutuksesta on keskusteltava lisää ja että siihen tarvitaan Team Europe -koordinoitua.
36. Neuvosto korostaa tieteen ja innovoinnin keskeistä roolia elintarvikejärjestelmien muuttamisessa ja nälän ja kaikenlaisen aliravitsemuksen poistamisessa maailmasta. Neuvosto tunnustaa kansainvälisten tutkimus- ja tiedelaitosten, kuten kansainvälisen maataloustutkimuksen neuvoo-antavan ryhmän, tärkeän roolin ja kehottaa levittämään tietotuotteita ja innovaatioita ja ottamaan niitä käyttöön laajemmin.
37. Neuvosto panee merkille ravitsemusta koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2015–2025 merkityksen ja mukautumisen Maailman terveyskokouksen maailmanlaajuisiin ravitsemustavoitteisiin ja kestävä kehityksen tavoitteisiin ja kehottaa komissiota jatkamaan ravitsemusta koskevien lähestymistapojen koordinoitua jäsenvaltioiden kanssa erityisesti kasvua edistävää ravitsemusta käsittelevän huippukokouksen (N4G) yhteydessä ja harkitsemaan tarkistettua toimintasuunnitelmaa osana N4G-sitoumusta.
38. Neuvosto vahvistaa tukevansa Ukrainaa horjumattomasti niin kauan kuin se on tarpeen. Neuvosto kehottaa tukemaan edelleen Ukrainan elintarvikevientiä, talouden elpymistä ja miinanraivausoperaatioita sekä pitämään Ukrainan humanitaarista tilannetta edelleen ensisijaisena aiheena.
39. Tässä yhteydessä neuvosto kehottaa tehostamaan Team Europe -toimia elintarviketurvan parantamiseksi ja aliravitsemuksen torjumiseksi kiinnittäen erityistä huomiota ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Neuvosto palauttaa mieleen CFS:n vapaaehtoiset suuntaviivat oikeudesta riittävään ruokaan ottaen huomioon humanitaariset, kehitykseen, makrotalouteen, markkinoihin, kauppaan, politiikkaan ja tasa-arvoanalyysiin liittyvät sekä poliittiset välineet, jotta varmistetaan mahdollisimman suuri vaikutus. Neuvosto korostaa kansainvälisten kumppaneiden ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä. Kehitysrahoituslaitosten ja kahdenvälisten virastojen kanssa olisi tutkittava innovatiivisia välineitä.

40. Neuvosto korostaa tarvetta torjua ulkomaista tiedonmanipulointia, häirintää ja epävakautta, jotka heikentävät pyrkimyksiä puuttua ruoka- ja ravitsemusturvaan.
41. Neuvosto on COP29-kokouksen tapaan edelleen poliittisesti sitoutunut tuleviin korkean tason sitoumuksiin, kuten kasvua edistävää ravitsemusta käsittelevään huippukokoukseen, seuraavaan Euroopan humanitaarisen avun foorumiin ja EU:n ja Afrikan unionin huippukokoukseen.
-